

LBRIS | We know
books

MARIUS MANOLE

FERICIREA E ÎN ACTUL URMĂTOR

Bookzone
BUCUREȘTI, 2025

LBRIS

We know
books

ACTULI

Copilăria

TABLOU

Îți amintești, Marius?

Sunt singur. Ai mei sunt la muncă și pare că sunt mereu la muncă. Și îi aștept. În fiecare zi îi aștept. Cam asta am făcut toată viața. Am așteptat: să se termine un nou proiect, să vină o nouă zi, să mă îndrăgostesc, să merg undeva, să plec, să trăiesc. Am senzația că niciodată nu sunt acolo unde trebuie. Există un alt loc care mă așteaptă; alți oameni pe care trebuie să-i întâlnesc.

Sunt oare în locul greșit? Sau în viața greșită? DA! Asta e! De mic am avut sentimentul că sunt în viața greșită.

Iată! Îți amintești, Marius? Uite, acum sunt mic, sunt singur și caut. Caut cadoul pe care ai mei urmează să mi-l pună sub brad. Sunt curios. Dar știi asta, căci noi mereu am fost curioși. Da, am nevoie de noutate, de surpriză, de adrenalină, de pericol. Acum știu că mai e timp până se-ntorc ei acasă și tocmai de-asta, nu fac nimic... număr orele. Aștept să treacă timpul, că niciodată n-am știut ce să fac cu mine prin casă, singur. Și chiar așa: ce fac oamenii singuri acasă? Ai aflat? Ai așa, o mică plăcere vinovată de a te uita pe la ferestrele oamenilor? Acolo unde sunt luminile aprinse, cum curge viața? Că tu ai tânjit mereu după o casă, după o

familie. Nu-i vorbă, ai familie și este foarte frumoasă și ai tăi sunt oameni buni care au avut mereu grijă de tine. Dar tu cauți acea familie, familia din care faci tu parte. Te mai gândești așa, când te uiți pe ferestrele luminate din orașul ăla înghețat, în drumul tău de la gară la teatru? Of, mie — nouă — niciun loc din lumea asta nu-mi pare mai trist decât găurile. Doamne, dacă ar putea povesti găurile... câte despărțiri, câte începuturi... liniște, multă liniște. Fascinante sunt găurile. Mai stai uneori așa în gară, pur și simplu să simți viața? Viața gării, care e atât de colorată dacă ai timp să o privești, dacă îți dai timp să o asculți. Când călătorii sunt rugați să se urce în vagoane — rugați să uite de unde au plecat și condamnați să meargă mai departe, să lase în urmă ceva, orice. Te-ai despărțit de multe ori în gară. Odată te-ai despărțit chiar și de copilărie acolo. Ai lăsat-o în gară la Iași, știi? În ziua aceea n-ai știut — simțeai că se întâmplă ceva important, dar nu știai ce. Mai târziu aveai să afli că a fost... poate cea mai importantă zi din viața ta. Ziua în care ți-ai părăsit copilăria, într-o după-amiază când deja soarele începea să coboare, iar aerul fierbinte era vizibil, nu știu cum mama mă-sii, îl vedeai tremurând pe șinele fierbinți ale trenului ca o pânză care vă ținea pe loc. Să nu plecați, să nu vă despărțiți. Iar copilăria ta — ce naivă! — nu știa. Credea poate că vine cu tine, că te-nsoțește o viață așa cum o fac eu — dar nu. Draga de ea, te-a condus mândră până la gară și te privea pe furis. Abia acolo, pe peron, s-a uitat la tine altfel decât o făcuse de obicei. Parcă deodată nu mai erați prietenii de odinioară, camarazi și parteneri — și toate tâmpeniile pe care le-ați făcut... Te privea de-acum cu coada ochiului, ca un tată precaut, să vadă ce s-a schimbat la tine și în tine. Un tată care își

dă seama că băiatul lui a crescut și mustăcea mucalit știind ce te aștepta: lucruri nemaipomenite, nemaîntâlnite de tine până atunci. Într-o altă lume. Într-o altă viață.

Îți amintești, Marius? Cum mergeai mândru cu geamantanul tău vechi, furat de la tata. Cel cu care ai plecat în toate călătoriile tale, geamantanul tatei care era acolo la Herculane într-un hotel când au murit Mihaela Runceanu și dirijorul grupului Minisong, sau când ți-ai pierdut șlapii în nisip. Era acolo. Era și în trenul în care mama ta se albise la față pentru că nu știa dacă tata va ajunge la gară de la serviciu ca să putem pleca toți trei ca o familie adevărată, în vacanța de la Sângeorz-Băi. A fost cu noi peste tot și acum te însoțea în drumul tău, departe de ceilalți doi pe care i-ai lăsat acasă, probabil plângând, probabil ușurați că au scăpat de un copil-problemă, un copil care nu știa dacă se afla în viața corectă, în familia corectă. Și chiar... ai căutat vreodată actele de adopție? Da. Le-ai căutat o vreme. Probabil ai renunțat abia în acea dimineață, când, în oglinda pictată cu puncte albe de pastă de dinți, ai întâlnit nasul tatei — mult prea mare pentru fața ta mică — și buzele de fetiță ale mamei și ochii de viezure curios ce te priveau înapoi de acolo. Da! Nu ești adoptat. Și când te privești în oglindă, te sperii ca atunci când te uitai la filmele alea de groază de care îți era cel mai frică în copilărie și te ascundeai sub plapumă și știai că acolo n-o să te găsească nimeni să-ți facă rău. Era locul tău. Ești exact ca un monstruleț, jumătate mamă-jumătate tată. Curios! Unde ești tu? În oglindă sunt cei doi care se bat pe sufletul tău mic și speriat. Noroc că ești singur și pentru spaima de pe fața ta nu trebuie să dai nicio explicație. Îți amintești, Marius?

Eu îmi amintesc. Și uite, tot număr orele până se întorc ai mei de la muncă. Mai e destul timp, deci pericolul nu-i așa mare. Am timp să mă pierd prin miniapartamentul de patruzeci de metri pătrați de la etajul cinci al unui bloc banal. Îl ții minte? Acel bloc cu multe cutii de chibrituri în care își duc viața alte familii cu copii adoptați care nu sunt adoptați, copii care așteaptă ziua în care se vor desprinde de copilăria lor pe un peron de gară, ca să poată respira liber, să poată să scape de jumătatemama-jumătatetata și să fie în sfârșit ei, cei care au vrut să fie dintotdeauna.

Acum, eu sunt mic. Apartamentul? Pare mare și fac lucruri prin el, aceleași lucruri de ani de zile — că multe posibilități nu ai. Fac lucrurile mecanic și timpul trece, el mereu trece și eu mă uit la ceas și ochii mei mici se fac și mai mici și întunericul dinăuntru lor se luminează și în sfârșit inima începe să bată și păpușa mecanică ce eram se transformă într-un băiețel mic și energetic care se învârte ca un titirez. Mai e puțin și se întorc. Trebuie să găesc cadoul pe care tata urmează să-l pună sub brad. Pericolul e destul de mare să pot porni căutarea. În urechi aud o tamburină de circ și mă cațăr ca un acrobat peste mobile și sertare și fac un flic-flac și ajung cu ochii mei mici să mă uit sub pat și nu-l găesc. Dar undeva este. Acolo oare? Ca prin minune, mi-a scăpat una din vitrine și-acum o văd — și acolo în ea, în lumina după-amiezii, strălucesc carul cu boi, micul fotbalist și balerina — așezate frumos pe mileurile la care jumătatemama lucrează când vrea să uite că s-a căsătorit prea tânără și că a făcut un copil care i-a încurcat planurile și care, cu o seară înainte, i-a retezat părul ei superb, singura avere cu care intrase în căsnicia ei și de care avea grijă ca de ochii din

cap, deși era doar păr. Mileuri la kilogram în care erau croșetate toate visurile risipite, toate iubirile imposibile acum, toată inocența pierdută și toate planurile pe care și le făcuse în satul ei, pe prispa casei, când visa să fie un medic care salvează vieți... Mileurile alea care rămâneau aspre, oricât le-ai fi băgat în balsam frumos mirositor – care nu reușea să înmoaie viața pierdută lângă un copil și un bărbat antrenor de fotbal, cândva, la F.C. Constanța. Îți amintești? Așa se vedea din colțul camerei, din vârful patului nostru, înfodolit în plapumă ca să nu răcești și să începi să tușești – lucru care o enerva teribil pe jumătatemama și pentru care erai pedepsit mereu. Așa că nu tușeai. Te abțineai până vomitai și erai pedepsit și pentru asta și erai obligat să stai cu o sticlă de apă fierbinte la gât ca să te înroșești și să te usture pielea și mama să observe că ai un nodul colo lângă mărul lui Adam și să creadă că ai cancer și să plângă – să plângă pentru tot ce strânsese în blestematele alea de mileuri. Și tu, nebunule? Să te bucuri că o vezi plângând pentru că asta însemna că te iubea și nu voia să te piardă și chiar dacă aveai cancer – nu aveai! – dar chiar dacă aveai și urma să mori, erai fericit că jumătatemama și jumătatetata te iubesc. Că dacă mureai pe-atunci, urma să fii un mort iubit pe care avea să-l plângă cineva. Acum nu știi dacă te-ar mai plânge cineva. Unele morți or trebui rânduite mai bine – să se întâmple la timp. După, s-ar putea să fie prea târziu și mai ales degeaba. Nu știi...

Acum sunt mic și pericolul este aproape și urmează să mă cațăr pe vitrină și să văd ce e deasupra, să găsesc cadoul și să mă bucur ca un copil și monstrulețul de mine să strângă la piept fularul și mânușile și fesul – că sigur ăsta e cadoul. Este același cadou de

fiecare dată, în fiecare iarnă a fiecărui an. Dar nu contează. M-aș lăsa surprins și aș țopăi prin casă, ca mai apoi să-l așez la loc ca jumătatemama și jumătatatata să nu-și dea seama că l-am găsit și nu carecumva să stric surpriza. Și uite cum Mowgli se cațără pe vitrină și cum mânuța lui agață din greșeală — sau poate din răzbunare — mileul cel mai dureros, cel mai mare și mai plin de amintiri și nu știu cum dintr-odată și micuța balerină cu micuțul fotbalist încep să danseze în aer, eliberați în sfârșit din capcana timpului care-i ținea în nemișcare, așteptând o mânuță magică să rupă vraja și mânuța a venit atât de neașteptat cu câteva zile înainte de Crăciun și ei habar n-aveau că asta era ultimul lor Crăciun și ultimul dans. Nu știau și erau veseli învârtindu-se prin cameră și râzând — o declarație de dragoste între o balerină și un fotbalist — rochia ei sclipea, iar mingea lui era cât pe ce să-i lovească fruntea, dar el a ratat și a râs — era prima dată când se bucura că ratează... și până să-și spună neobișnuitul *te iubesc*, zăceau împrăștiați pe jos în zeci de bucățele, exact așa cum era și inima mea mică — sfărâmată, speriată de gândul la ce o să fie când va afla jumătatemama că i-am distrus viața. Of, și e ciudat că nu se aude niciun geamăt de durere dinspre cei doi, care stau întinși pe jos și așteaptă ca din nou mânuța să facă o magie și să-i pună înapoi în vitrina în care își duceau existența împietriți, fără să simtă că iubesc și sunt iubiți. Și te-ai gândit atunci că asta face dragostea la om, distruge speranța, te face să-ți pierzi capul și că atunci când te apuci de nebun să dansezi în aer și să crezi că ai găsit fericirea, urmează căderea. Lovitura finală. Și rămâi împrăștiat pe jos în mii de cioburi,

așteptând o mână salvatoare care poate să vină sau nu. Și asta pentru un singur dans.

Micuța balerină și micul fotbalist stăteau cu ochii cășcați și priveau mânuța copilului care trebuia să-i salveze, doar că ea tremura agățată de jumătate de raft rupt și nu se putea desprinde nicicum.

Ne-am privit așa minute bune care au părut o veșnicie. Iar lacrimile au început să curgă pe obrajii mei – poate de frică, poate de mila celor doi, a căror viață pe pământ s-a sfârșit și care acum își luau rămas-bun unul de la altul fără să-și poată ura Crăciun fericit!

SCENA 1

Fac teatru de când mă știu

Îmi amintesc că n-am fost un copil cuminte și întâmplări de acest fel am tot trăit. De pildă, povestea asta se termină cu mine care mi-am dat seama ce prostie am făcut și, la fel ca de fiecare dată, am căutat o cale de scăpare, să nu mi-o fur. După câte o astfel de grozăvie, inventam tot felul de gogomării, tot felul de minciuni care să mă scape de bătaie.

De data asta, am ales ceva ce nu îndrăznisem să fac niciodată. De fapt, cred că nici nu-mi trecuse prin cap. De data asta mi-a trecut. Mi-a venit ideea să fug de acasă. Păi nu mă entuziasmasem eu la

gândul libertății și la ce viață minunată mă aștepta fără părinți? Oho, și-ncă cum! Mă și imaginam cum mâncam numai ce voiam eu și numai când voiam eu — toate înghețatele și ciocolatele, bananele și portocalele la care visasem dintotdeauna fiindcă noi nu prea primeam așa ceva decât în vis. Apropo, până la vârsta de 11 ani nu am mâncat banane decât o singură dată.

Aveam o mătușă — am o mătușă — Tanti Nuța, așa-i zicem noi, care era vânzătoare la un magazin de cartier. Asta era ceva foarte important pe timpul ăla. Era o zeiță a cartierului — toată marfa trecea prin mâinile ei și avea monopol pe tot ce venea de afară, așa rar când venea câte ceva. Într-o zi, tanti Nuța ne-a sunat pe fix să ne anunțe că s-au băgat banane: „Bine, sunt încă verzi, dar sunt bune. Le țiineți pe dulap într-un ziar câteva zile până se fac galbene și apoi sunt o bunătate.”

Entuziasmat — aveam să mănânc banane pentru prima dată în viața mea —, am coborât scările cu bănuții strânși în pumn, iar în fața blocului am întâlnit un prieten care se juca cu mingea. Acum, pentru că-mi era urât să mă duc singur, l-am convins să fure bani de la tatăl lui și să mergem împreună. Zis și făcut: am ajuns, am cumpărat, am plecat. Ajuns acasă, am așezat bananele pe un dulap, într-o hârtie maro de ziar și le-am privit câteva ore cum se coc. Mai târziu, când mama a ajuns de la serviciu, mi-a spus că prietenul meu era — Doamnă — gol în fața ușii apartamentului său și cu mâinile sus, în văzul tuturor. Mâncase bananele așa verzi cum erau și, de spaimă, aruncase cojile pe geam. Dar banii tot lipseau și ai lui

îl pedepsiseră pentru asta. Cam așa era educația pe timpul meu.

Acum, probabil voi mă înțelegeți de ce hotărâsem să plec de acasă. Și eram fericit. Am plecat înfilit pe ușă, doar că la ieșirea din bloc m-a cuprins așa o milă de mine. Unde mă duc? Cum o să trăiesc eu singurel... nu-i mai văd pe mama și tata niciodată. M-am înfiorat și astfel mi-am făcut alt plan. Practic, eu eram omul planurilor mărețe — așa am fost și așa am și rămas. Ei bine, m-am hotărât că *mă fac* că fug de acasă, dar fix pe drumul pe care urma să vină mama de la serviciu, să-i ies în cale, să mă fac că nu o văd, dar să am grijă ca ea să mă vadă. Am pândit tramvaiul din care a coborât și, cu lacrimi mari în ochi, cu obraji roșii de frig, zguduindu-mă de plâns, am trecut pe lângă ea. M-a oprit speriată, neînțelegând ce-i cu mine, dar eu nu mă lăsam tras înapoi acasă și i-am mărturisit ce am făcut. Mama m-a iertat și am mers împreună spre casă, ea puțin supărată, eu încă plângând, dar de data asta de fericire că scăpasem iar de o belea și că am rămas nepedepsit pentru moartea micuței balerine și a micuțului fotbalist.

Cumva, teatrul a existat mereu în viața mea, iar eu eram actor de mic. Nu știam însă că scene de genul acesta am să tot joc toată viața și că de fapt viața mea va fi teatrul.

Am fost un copil sensibil, mult prea sensibil, și asta mă ajuta să fiu atent la oamenii din jurul meu, să-i înțeleg și să mă pun în pielea lor, să le trăiesc bucuriile și dramele, să le copiez reacțiile. Până la urmă, nu asta-i teatrul? Puterea de a te pune într-o situație și de a o trăi cu adevărat?

Acum, în timp ce scriu rândurile astea, îmi dau seama că ani de zile, atunci când eram întrebat când anume m-am apucat de teatru, dădeam un răspuns greșit.

Răspunsul corect?

FAC TEATRU DE CÂND MĂ ȘTIU ȘI, PÂNĂ AM SĂ PLEC DE PE LUMEA ASTA, TOT TEATRU AM SĂ FAC! E ÎN MINE, ÎN FIECARE GÂND PE CARE ÎL GÂNDESC, ÎN FIECARE RÂS PE CARE ÎL RÂD ȘI ÎN FIECARE LACRIMĂ PE CARE O PLÂNG. TEATRUL E CEL CU CARE MĂ TREZESC ȘI LÂNGĂ EL MĂ CUIBĂRESC NOAPTEA, SĂ VISEZ TEATRU. AȘA A FOST ȘI AȘA VA FI!

SCENA 2

Steaua mea norocoasă

Da. Încerc să-mi amintesc, dar e foarte ciudat că multe *episoade* din copilărie îmi scapă. Am diferite imagini – aproape șterse. Un film vechi pe care încerc să-l restaurez în culorile vii de atunci, e foarte complicat. Am închis undeva înăuntru meu aproape toată copilăria mea. Ciudat! Oare de ce? Nu pot spune că n-am avut o copilărie fericită, cum nu pot spune că a fost nefericită. O copilărie trăită între două lumi paralele. Am trăit în comunism fix zece ani, cu regulile, cu frustrările, cu frica de atunci, după care a venit